האינטרס הישראלי: לא לאפשר בחירות ברשות הפלסטינית

written by מאיר בן שבת | 18.09.2026

הדיון בפוליטיקה הפלסטינית הפנימית הוא מהנושאים המשעממים ביותר במחוזותינו בימי שגרה, ועל אחת כמה וכמה כעת, כאשר סדר היום הציבורי גדוש בסוגיות מדיניות־ביטחוניות גורליות, ומערכת הבחירות בישראל מתקרבת לישורת האחרונה. ספק אם זה היה אחד משיקוליו של מי שקבע את 28 בנובמבר 2026 כמועד הבחירות למועצה המחוקקת הפלסטינית.

מכל מקום, היעדרו של דיון ישראלי מעמיק במשמעויותיו של תהליך זה עלול להוביל אותנו למציאות שתסכן את הישגיה האסטרטגיים של ישראל הן ברצועת עזה, הן ביהודה ושומרון.

הסכנה הטמונה בבחירות הפלסטיניות אינה נעוצה רק בזהות המנצחים בקלפי או ביחסי הכוחות המפלגתיים שייווצרו ביום שלמחרת, אלא בציפייה הבינלאומית שנחווה בעקבותיהן. הלחץ המדיני שיעטוף את ירושלים יתמקד בדרישה אחת: "העברת המפתחות".

האשליה המערבית רואה בקלפי את חזות הכול, ונוטה להתעלם מהמהות, מהתוכן ומהדינמיקה הפנימית באזורי הבחירות. מי שמבקש דוגמה טרייה לכך יכול למצוא אותה בנקל בסוריה החדשה, שבה תהליך בחירות פסאודו־דמוקרטי וחליפה מחויטת הצליחו לכסות על פשעיו של הג'יהאדיסט מדמשק. גם מצרים, שכנתנו מדרום, חוותה זאת על בשרה ביוני 2012, עם היבחרו לנשיאות של מוחמד מורסי, איש האחים המוסלמים. הבית הלבן מיהר אז לברך על הניצחון, והגדיר את המאורע בדרמטיות כ"אבן דרך במעבר הוגן של מצרים לדמוקרטיה".

זה קרה אחרי שבשנת 2006 הפעילה ארה"ב לחץ כבד לקיום הבחירות לפרלמנט הפלסטיני. הליך תקין יביא ליציבות ולדמוקרטיזציה, היא סברה אז. על ההשלכות ההרסניות של הבחירות ההן אין צורך להרחיב.

גם הפעם עצם קיומן של בחירות יעניק חותמת של כשרות בינלאומית לישות ששום דבר מהותי בה לא השתנה. רשות פלסטינית "נבחרת" או "מחודשת" תוצג מיד כשותף לגיטימי לחלוטין לניהול ענייני עזה, ולמרבה האבסורד היא עשויה להיות מוצגת אפילו כגורם שיופקד על איסוף הנשק ופירוק חמאס.

מסווה של רפורמה

התשתית לכך כבר הונחה בהחלטת מועצת הביטחון מנובמבר אשתקד, שאימצה את תוכנית טראמפ. ההחלטה בירכה על הקמת "מועצת השלום" ואישרה את המנדט שלה: ניהול המסגרת והמימון לפיתוחה מחדש של עזה, עד למועד שבו "הרשות הפלסטינית תשלים באופן משביע רצון

את תוכנית הרפורמה שלה, ותוכל להשתלט בחזרה על עזה בצורה בטוחה ויעילה". עוד נקבע בה כי "לאחר שתוכנית הרפורמה של הרשות הפלסטינית תבוצע בנאמנות והפיתוח מחדש של עזה יתקדם, ייתכן שסוף־סוף יקומו התנאים למסלול אמין להגדרה עצמית ולמדינה פלסטינית".

יש להניח כי ישראל נאלצה להסכים לנוסח הזה כדי לקדם את מה שהיה חשוב ונחוץ לה מאוד באותם ימים: עסקה כוללת לשחרור החטופים שהוחזקו ברצועת עזה. הניסוח החמקמק, הגדוש בסייגים, בהתניות וללא מסגרת זמנים מחייבת, יכול להעיד על כוונתה להבטיח לעצמה פתח מילוט. הציפיות מהרשות להשלים את תוכנית הרפורמות שלה באופן משביע רצון אף פעם לא עמדה במבחן הקהילה הבינלאומית. כבר למדנו כי העולם לא שופט כמונו את הרשות הפלסטינית על אי עמידתה במחויבויותיה. גילויי ההבנה לממשל החלש והיעדרן של חלופות טובות יזכו אותה תמיד בשיפוט מקל. חמור לא פחות מכך הוא החזון שמופיע בהחלטה: הגדרה עצמית ומדינה פלסטינית.

ישראל חייבת למצות כבר עתה את מרחב התמרון הגדול שניתן לה בהחלטה ההיא, כדי לא ליפול למלכודת העברת השליטה ברצועה וכדי לא לעלות על המסלול המוביל לאוסלו 2.0. הדרך לכך עוברת דרך התנגדות מפורשת לקיומן של הבחירות לרשות הפלסטינית.

זהו הצעד שהקהילה הבינלאומית תרצה להציג כתיקון הרשות הפלסטינית. זהו הקלף שישמש להפעלת לחץ על ישראל כדי להעביר את השליטה בעזה לידי הרשות ולהפקיד בידיה על כל האבסורד שבכך את פירוק חמאס, איסוף הנשק בעזה וגם לדרוש את נסיגת כוחות צה"ל מהרצועה.

מבחינת האמריקנים שרשרת ההתפתחויות הזו בעקבות בחירות פלסטיניות תשרת גם יעד נוסף: קידום חזון הנורמליזציה בין ישראל לסעודיה. כאשר עזה לא תוגדר עוד כסוגיה פתוחה והרש"פ תצעד במסלול שיכול להוביל למדינה פלסטינית, ריאד תתקשה להתמיד בהתנגדותה.

בוושינגטון ידעו לשווק זאת כהישג היסטורי כפול: עבור סעודיה, שהתעקשותה נשאה פירות, ועבור ישראל שהשלימה את ה"ניצחון המוחלט" במהלך מדיני שחמאס קיווה להכשיל. נראה שבארה"ב ההערכה היא שכך או אחרת, בישראל שלאחר הבחירות ההתנגדות למתווה כזה לא תהיה בעוצמתה הנוכחית.

ארגז הכלים הישראלי

ישראל יכולה להשתמש בעילות שונות כדי לא לאפשר את קיומן של הבחירות הפלסטיניות. התמודדות חמאס בבחירות בפלטפורמה פוליטית אחרת או בשותפות עם גוף אחר היא הצדקה מספקת לכך. גם ההתנגדות העקרונית לפעילות פוליטית זרה בירושלים תשיג זאת. בנוסף, יש נימוקים ביטחוניים שלא קשה לגייס במציאות השוררת כיום בעזה וביהודה ושומרון.

מחלקת המדינה האמריקנית סיפקה אתמול טיעון משכנע. בהודעתה הרשמית היא הבהירה כי

הרשות הפלסטינית ממשיכה לקיים פעולות מנוגדות להתחייבויותיה, בין השאר בתשלום מענקים למחבלים, לצד האדרת מעשי טרור וטרוריסטים בהצהרות פומביות ובספרי לימוד.

במחנה הפלסטיני יש מי שמעריכים כי יושב ראש הרשות אבו־מאזן ממילא ידחה בסופו של דבר את הבחירות ויטיל את האשמה על ישראל בין בשל סירובה לאפשר הצבעה במזרח ירושלים, בין בשל פעילות צה"ל ברצועה. משום כך ניתן לשמוע קולות בישראל הממליצים "לתת לאבו־מאזן להוציא בשבילנו את הערמונים מהאש", כדי שלא נשלם אנו את המחיר המדיני על התנגדותנו.

אולם ההיסטוריה מלמדת אחרת. גם ב־2006 היו לאבו־מאזן מניעים רבים וטובים לדחות את הבחירות. הלחצים לקיימן הכריעו אותו, גם במחיר ההפסד שהעביר את עזה לידי חמאס.

לכן גם אם נידרש לשלם מחירים מסוימים בזירה הדיפלומטית, נכון כי ישראל תתייצב בחזית, תשמיע עמדה ערכית ושפויה, בלי לחפש תירוצים ובלי להסתתר מאחורי גבו של איש. ישראל אינה יכולה להרשות לעצמה ניסוי כושל נוסף במתכונת 2006.

פורסם במקור ראשון, בתאריך 18 בספטמבר, 2026.

*הדעות המובעות בפרסומי מכון משגב הן על דעת המחברים בלבד.